

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 32 W BIAŁYMSTOKU
OTWARTE ZEBRANIE SZKOLENIOWE
ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO NAUCZYCIELI KSZTAŁCENIA
ZINTEGROWANEGO W DNIU 15.11.2004 R. Z UDZIAŁEM RODZICÓW,
NAUCZYCIELI, DYREKCJI, DORADCY METODYCZNEGO PT.:
„Prawa i obowiązki dziecka”- warsztaty

CELE:

- uświadomienie obecności praw dziecka w ustawodawstwie krajowym i między-narodowym;
- wskazanie możliwości ochrony praw dziecka;
- wdrażanie do wychowywania dziecka w poszanowaniu jego praw
- przełamywanie stereotypów wychowawczych;
- wykazanie potrzeby obecności obowiązków w procesie wychowawczym;
- wykazanie potrzeby dostosowania obowiązków do możliwości dziecka.

METODY:

- podające - wykład informacyjny, pogadanka, opowiadanie, objaśnienie;
- problemowe – aktywizujące: asocjogram, kwiat grupowy, metaplan, technika niedokończonych zdań
- eksponujące - pokaz; inscenizacja
- praktyczne - ćwiczenia.

FORMY:

- indywidualna: jednolita i zróżnicowana;
- grupowa: jednolita i zróżnicowana;
- zbiorowa.

Wyrwanie serduszka z kartki kolorowego papieru, zapisanie swojego imienia.

Przygotowane kartki kolorowego papieru. Kolor zdecyduje o podziale uczestników na grupy.

1. Uświadomienie tematyki warsztatów

DOKOŃCZ ZDANIE

Mam prawo ...

DORYSUJ SZCZEGÓŁY – uczestnicy uzupełniają szczegółami schematyczny rysunek postaci ludzkiej opatrzonej tytułem „dziecko”

2. Definicja pojęcia „dziecko”

ASOCJOGRAM lub PROMYCZKOWE USZEREGOWANIE

Proszę zapisać na kartkach skojarzenie z pojęciem „dziecko” – kartki przyklejane wokół rysunku..

Prowadzący analizuje materiał i tworzy definicję pojęcia

(dziecko - każda istota ludzka, poniżej osiemnastego roku życia) - załącznik 1

3. Uświadomienie uczestnikom praw dziecka

Dziecko, to mały człowiek. Ze względu na swoją słabość i uzależnienie od świata dorosłych oraz ograniczoną zdolność prawną powinno być specjalnie chronione. Chce być ważne, chce aby jego prawa były respektowane i akceptowane społecznie. Oddajmy głos dzieciom.

INSCENIZACJA „Prawa dziecka” –załącznik 2

Definicja pojęcia „prawo” – załącznik 1

HISTORIA PRAW DZIECKA (prowadząca przedstawi historię praw dziecka oraz wskaże instytucje, gdzie można uzyskać pomoc) – załącznik 3

Prowadzący rozdaje uczestnikom zestaw postaw dla rodziców i wychowawców opracowanych przez pracowników Komitetu Ochrony Praw Dziecka Elżbietę Czyż i Mirosławę Kątną – załącznik 4

TECHNIKA NIEDOKOŃCZONYCH ZDAŃ

Dziecko ma prawo ...

WSKAZANIE PRAW DZIECKA W KONKRETNÝCH RELACJACH - praca w grupach – grupy mieszane z udziałem rodziców

Przygotowano karty z napisami:

DZIECKO – RODZIC

DZIECKO – KOLEGA

DZIECKO – SZKOŁA

DZIECKO – PAŃSTWO

Każda grupa prezentuje swoją pracę.

4. Uświadomienie potrzeby poszanowania praw dziecka

KWIAT GRUPOWY - praca w grupach

Uczestnicy otrzymują po jednym kolorowym płatk kwiatu, na którym każdy wpisuje cechę różniącą go od pozostałych. W środek wpisują wynegocjowaną cechę wspólną. Powstały kwiat zawieszają w widocznym miejscu. Każda grupa prezentuje swoją pracę.

BAJKA DLA NAUCZYCIELI – bajka duńska – załącznik 5

Mówienie o prawach dziecka w naszym kraju jest trudne choćby dlatego, że w naszym społeczeństwie panuje stereotyp myślowy traktujący problematykę praw dziecka w kategoriach zamachu na autorytet dorosłych. Świadomość własnych praw ma duże znaczenie dla społecznego rozwoju dziecka. jedynie dziecko świadome swoich praw rozumie, że inni także mają prawa. Aby przygotować dziecko do życia w społeczeństwie demokratycznym, trzeba je nauczyć przestrzegania praw innych ludzi i radzenia sobie w sytuacji naruszania praw własnych. Wychowanie nie może być zatem całkowitym podporządkowaniem dziecka dorosłym. A uczenie dzieci ich praw, nie polega na całkowitej swobodzie decyzji, braku obowiązków i negacji wszystkich wartości.

PRZESŁANIE DOROTHY NOLTE – „Wychować z poszanowaniem prawa”

prezentacja – załącznik 6

5. Samoocena - WIEŻA

Prosimy o refleksję w odniesieniu do podjętej dzisiaj tematyki i symboliczne znalezienie swojego miejsca na drodze do dziecka. – uczestnicy nalepiają cenki na symbolicznej wieży

6. Diagnoza sytuacji bieżącej i potrzeba zmian.

Mimo najlepszych intencji wszyscy popełniamy błędy wychowawcze:

- nie pozwalamy dziecku błędzić, szukać własnej drogi,
- hołdujemy przysłowiu zgodnie z którym „dzieci i ryby głosu nie mają”
- nie pozwalamy dziecku na własne wybory
- podsuwamy mu własne rozwiązania
- traktujemy prawa dziecka jako zamach na autorytet dorosłych
- nie dajemy dziecku szansy wyjaśnienia motywów postępowania

Spróbujmy zatem wspólnie poszukać odpowiedzi na pytanie:

Jak wychowywać dziecko w poszanowaniu jego praw?

METAPLAN (Jak jest?, Jak być powinno?, Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?)

7. Definicja pojęcia „obowiązek” – załącznik 1

8. Potrzeba obecności obowiązku w procesie wychowania - analiza ankiety, wnioski – załącznik 7,8

Trzeba przełamywać stereotypy, dbać aby dzieci były świadome swoich praw.

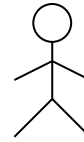
Należy promować takie strategie, gdzie wychowanie oznacza realizację obowiązków przy poszanowaniu praw dziecka i gdzie obowiązki będą na miarę jego możliwości

9. Wiersz „Wasze dzieci” – stworzenie nastroju, prezentacja wiersza. – załącznik 9

10. Ewaluacja

TARCZA STRZELNICZA

Opracowanie i prowadzenie
Anna Kołodziej
Jolanta Jabłońska

Dziecko - każda istota ludzka, poniżej osiemnastego roku życia

Prawo – ogół przepisów regulujących stosunki między ludźmi, usankcjonowanych przymusem państwowym.

Niepisane normy, zasady określające uprawnienia, przywileje i roszczenia zwyczajowe wynikające z potrzeb psychicznych i fizycznych.

Prawa dziecka – specyficzna podmiotowo grupa praw człowieka. Regulacje w tej mierze znajdują się w prawie wewnętrznym państwa oraz w prawie międzynarodowym. Początek dała im Deklaracja Praw Dziecka z 1959 r. oraz Konwencja Praw Dziecka dopiero w 1989 r.

Obowiązek – zobowiązanie, powinność od której nie można się uchylić.

Konieczność zrobienia czegoś wynikająca nakazu wewnętrznego czyli moralnego lub zewnętrznego np. wychowawczego, administracyjnego, prawnego.

Inscenizacja
PRAWA DZIECKA

Dziecko I

Niech się wreszcie każdy dowie
i rozpowie w świecie całym,
że dziecko to także człowiek,
tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni,
którym za to należą się brawa,
chcąc wielu dzieciom los odmienić,
spisali dla nas mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta
Spróbujcie dobrze zapamiętać.

Dziecko II

NIKT MNIE SIŁĄ NIE MA PRAWA
ZMUSZAĆ DO NICZEGO,
A SZCZEGÓLNIE DO ZROBIENIA
CZEGOŚ NIEDOBREGO.

Dziecko III

MOGĘ UCZYĆ SIĘ WSZYSTKIEGO,
CO MNIE ZACIEKAWI
I MAM PRAWO SAM WYBIERAĆ ,
Z KIM SIĘ BĘDĘ BAWIĆ.

Dziecko IV

NIKT NIE MOŻE MNIE PONIŻAĆ,
KRZYWDZIĆ, BIĆ, WYZYWAĆ,
I KAŻDEGO MOGĘ ZAWSZE
NA RATUNEK WZYWAĆ.

Dziecko V

JEŚLI MAMA ALBO TATA
JUŻ NIE MIESZKA Z NAMI,
NIKT NIE MOŻE MI ZABRONIĆ
SPOTKAĆ ICH CZASAMI.

Dziecko VI

NIKT NIE MOŻE MOICH LISTÓW
CZYTAĆ BEZ PYTANIA,
MAM TEŻ PRAWO DO TAJEMNIC
I WŁASNEGO ZDANIA.

Dziecko VII

MOGĘ ŻĄDAĆ, ŻEBY KAŻDY
UZNAŁ MOJE PRAWA
A GDY RÓŻNIĘ SIĘ OD INNYCH

TO JUŻ MOJA SPRAWA.
Dziecko VIII
Tak się w wiersze poukładały,
prawa dzieci na całym świecie,
byście w potrzebie z nich korzystali
najlepiej jak umiecie

ZAŁĄCZNIK 3

HISTORIA PRAW DZIECKA

1924 r. – pierwszy zapis praw dziecka w Deklaracji Genewskiej

1946 r. – UNICEF – organizacja powołana przez ONZ w celu niesienia pomocy dzieciom całego świata (gł. cel – podnoszenie na świecie stanu zdrowotności, wyżywienia oraz warunków życiowych dzieci) – siedziba w Nowym Jorku (Polska – Warszawa)

1959 r. – Deklaracja Praw Dziecka – uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ – zbiór postulatów (gł. cel - zapewnienie dzieciom szczęśliwego dzieciństwa oraz właściwych warunków życia i rozwoju). Deklaracja była apelem do wszystkich rządów, instytucji, rodziców o stosowanie się do przyjętych zasad i tworzenie ustawowych warunków umożliwiających ich realizację.

1975 r. – Międzynarodowy Rok Dziecka

1989 r. – Konwencja Praw Dziecka – uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ (43 kraje) – zwana światową konstytucją praw dziecka (postulaty deklaracji zostały rozwinięte i uzyskały moc prawną).
Organem odpowiedzialnym za kontrolę i realizację konwencji z ramienia ONZ jest Komitet Ochrony Praw Dziecka

1990 r. – ratyfikacja Konwencji Praw Dziecka przez Polskę
Komitet Ochrony Praw Dziecka - Warszawa

1997 r. – stworzono podstawy prawne do powołania Rzecznika Praw Dziecka w Polsce
2000 r. uchwalono ustawę o Rzeczniku Praw Dziecka

„DZIECKO” *Tu można szukać pomocy:*

INSTYTUCJE PAŃSTWOWE

PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

SĄDY RODZINNE I OPIEKUŃCZE

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

RODZINNE OŚRODKI DIAGNOSTYCZNO- KONSULTACYJNE

POLICJA

POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, 00-028 Warszawa,

ul. Bracka 18/62,

Komitet Ochrony Praw Dziecka 00-259 Warszawa,

ul. Bolesć 2

Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca 00-887 Warszawa,

ul. Wspólna 63 b
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich 00-090 Warszawa,
ul. Al. Solidarności 77
Rzecznik Praw Dziecka - <http://www.brpd.gov.pl/biuro.html>
http://www.brpd.gov.pl/kim_jest_rzecznik.html

Prace nad powołaniem instytucji Rzecznika Praw Dziecka w Polsce zainicjowały organizacje pozarządowe i środowiska działające na rzecz praw dzieci. W rezultacie w Konstytucji RP z 1997 r. wprowadzono przepis dający podstawy prawne do powołania rzecznika. 6.01.2000 r. uchwalono ustawę o Rzeczniku Praw Dziecka.

16.02 2001 r. – poseł na Sejm RP, sędzia Paweł Jaros rozpoczął pięcioletnią kadencję RPD RPD nie zastępuje instytucji zajmujących się ochroną dziecka. Działa, kiedy dotychczasowe procedury okazały się nieskuteczne lub ich zaniechano.

RPD zwraca się do Sejmu, Prezydenta, ministrów, sądów, władz terytorialnych, inst. Rządowych i pozarządowych o udzielenie wyjaśnień, informacji, udostępnienie akt i dokumentów, wzywa do podjęcia działań w zakresie kompetencji, występuje z inicjatywą ustawodawczą.

Obowiązkiem RPD jest coroczne przedst. Sejmowi i Senatowi informacji o swojej działalności oraz uwag o stanie przestrzegania w Polsce praw dziecka.

Sprawy: trudności w uzyskaniu świadczeń z zakresu pomocy społecznej lub ubezpieczeń społecznych (renta, alimenty), uzyskanie lokalu socjalnego, likwidacja szkół, zmiana obwodów szkolnych, dowóz dzieci, zmianowość w szkole, przemoc rówieśników, wypadki w szkole, niewłaściwe traktowanie uczniów przez nauczycieli, koszty rehabilitacji, zakup wyspecjalizowanego sprzętu medycznego, orzecznictwo i egzekwowanie wyroków, utrudnianie kontaktu z rodzicem, zawieszenie lub ograniczenie praw rodzicielskich., uprowadzenia dziecka za granicę.

ZAŁĄCZNIK 4

WYCHOWAĆ Z POSZANOWANIEM PRAWA:

Elżbieta Czyż, pedagog w Biurze Interwencji Komitetu Ochrony Praw Dziecka i Mirosława Kątna, wiceprzewodnicząca Komitetu Ochrony Praw Dziecka, formułują 10 postaw dla rodziców i wychowawców.

- ♥ Nie upokarzaj dziecka, bo ono tak jak ty ma silne poczucie własnej godności,
- ♥ Staraj się nie stosować takich metod, których sam w dzieciństwie nie akceptowałeś,
- ♥ Pozwalaj dziecku dokonywać wyboru najczęściej jak możesz,
- ♥ Jeżeli zachowałeś się wobec dziecka niewłaściwie, przeproś go i wytłumacz się. Nie bój się utraty autorytetu. Dziecko i tak wie, kiedy popełniasz błędy,
- ♥ Nigdy nie mów o dziecku źle, szczególnie w obecności innych osób,
- ♥ Nigdy nie mów „zrobisz to, bo ja tak chcę” – jeżeli musisz zabronić zawsze to uzasadnij,
- ♥ Jeżeli wydajesz polecenia dziecku, staraj się nie stać nad nim i mówić „z góry swojego autorytetu”,
- ♥ Nie musisz być za wszelką cenę konsekwentny, nie musisz być w zgodzie z innym dorosłym (rodzicem) przeciwko dziecku, jeżeli wiesz, że on nie miał racji,
- ♥ Gdy nie wiesz jak postąpić, pomyśl, jak ty poczułbyś się będąc dzieckiem,
- ♥ Staraj się być adwokatem własnego dziecka,

BAJKA DLA NAUCZYCIELI

Pewnego razu zwierzęta postanowiły zrobić coś dla rozwiązania problemów współczesnego świata. Podjęły decyzję o pilnej potrzebie założenia Nowej Szkoły. Powołano Komitet Szkolny złożony z niedźwiedzia, sarny i bobra. Dyrektorem mianowano jeża. W programie szkolnym umieszczono następujące przedmioty: bieganie, wspinanie się, latanie i pływanie.

W celu lepszej organizacji nauczania postanowiono, że wszystkie zwierzęta będą uczyły się wszystkich przedmiotów w taki sam sposób.

Kaczka osiągnęła najlepsze wyniki w pływaniu, okazała się nawet lepsza od nauczyciela. Niestety, z latania otrzymała tylko 3+, a z bieganiem zupełnie nie dawała sobie rady. Z tego powodu została skierowana na dodatkowe zajęcia wyrównawcze. Podczas gdy inni trenowali pływanie kaczka uczyła się biegać. Po pewnym czasie jej powykrzywiane nóżki tak były zmęczone, że osiągała tylko przeciętne wyniki w pływaniu.

Wiewiórka otrzymała 6 ze wspinania się, ale bardzo frustrowały ją lekcje latania, ponieważ nauczyciel wymagał startu z czubka drzewa. Długie ćwiczenia spowodowały znaczne obniżenie ocen ze wspinania i biegania.

Orzeł był dzieckiem problemowym, często strofowanym. Na lekcjach wspinania potrafił znaleźć się na szczycie drzewa szybciej niż inni uczniowie, tyle, że chciał to robić na własny sposób.

Królik rozpoczął zajęcia z pływania jako najlepszy w klasie, ale dodatkowe lekcje pływania były powodem jego załamania nerwowego. Został skierowany do szkoły specjalnej, na obserwację psychologiczną. W tej szkole jedynym przedmiotem było pływanie.

W końcu roku szkolnego nienormalny Łosoś okazał się najlepszy w pływaniu, a także w bieganiu, wspinaniu i lataniu. W nagrodę poproszono go o wygłoszenie mowy na zakończenie roku szkolnego.

Pies preriowy trzymał się z daleka od szkoły, ponieważ Komitet Szkolny nie zaakceptował kopania jako przedmiotu. Zaprzyjaźnił się z borsukiem i został jego pomocnikiem. Później dogadali się z dzikimi świniami i założyli szkołę prywatną, która wkrótce okazała się sukcesem.

Szkoła, która pragnęła zająć się rozwiązywaniem problemów współczesnego świata została zamknięta.

Zwierzęta odzyskały wolność.

*Bajka duńska w wolnym tłum.
Bożeny Kisiel i Lucyny Maculewicz
„Stolem” Gdańsk 1995, CEN*

ZAŁĄCZNIK 6

Dzieci wciąż krytykowane uczą się potępiać.
Dzieci wychowywane w atmosferze wrogości uczą się walczyć.
Dzieci wzrastające w strachu uczą się bać.
Dzieci, które spotykają się wciąż z politowaniem uczą się użalać nad sobą.
Dzieci ciągle ośmieszane uczą się nieśmiałości.
Dzieci wzrastające pośród zazdrości uczą się, czym jest zawiść.
Dzieci bezustannie zawstydzane uczą się poczucia winy.
Dzieci otoczone tolerancją uczą się cierpliwości.
Dzieci otrzymujące dość zachęty uczą się śmiałości.
Dzieci, którym nie szczędzi się pochwał, uczą się uznawać wartości.
Dzieci w pełni aprobowane uczą się lubić same siebie.
Dzieci akceptowane uczą się odnajdywać w świecie miłości.
Dzieci, które często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele.
Dzieci wzrastające w atmosferze wspólnoty uczą się hojności.
Dzieci otaczane rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.
Dzieci wychowywane w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym.
Dzieci dorastające w klimacie przyjaźni uczą się, jak wspaniale jest żyć.
Dzieci otoczone łagodnością uczą się spokoju ducha.

DOROTHY NOLTE

ANKIETA

Poniższą ankietę kierujemy do rodziców dzieci uczących się w klasach I -III. Opracowane wyniki zostaną przedstawione podczas warsztatów szkoleniowych z udziałem nauczycieli i rodziców. Temat warsztatów brzmi:

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA

Proszę dokonać wyboru odpowiedzi stawiając znak X w odpowiedniej rubryce

Pytania	Zdecydo- -wanie tak	Raczej tak	Trudno po- wiedzieć	Raczej nie	Zdecydo- wanie nie
Czy oczekujecie Państwo od swojego dziecka pomocy w codziennych obowiązkach?					
Czy dziecko pomaga Państwu w zajęciach domowych?					
Czy dziecko oferuje pomoc z własnej inicjatywy?					
Czy jest w domu wyraźny i świadomy podział obowiązków?					
Czy Państwa dziecko ma ustalony zakres swoich obowiązków?					

Proszę wymienić obowiązki dziecka :

.....

.....

.....

.....

DZIĘKUJEMY**WNIOSKI**

1. Wydaje się, że badani myślą doraźną pomoc i chęć pomocy z obowiązkiem.
2. Obowiązki wskazane przez badanych rzadko wdrażają dziecko do życia w grupie.
3. Rodzice zapominają często o obowiązkach najbliższych dziecku, wciągając je niepotrzebnie w sferę obowiązków ludzi dorosłych.
4. Niektóre obowiązki wykraczają poza możliwości psychiczne i fizyczne dziecka.
5. Trzeba mieć na uwadze, aby wyznaczane powinności nie powodowały zaniedbania obowiązków istotnych dla wychowania i kształcenia.
6. Powinna być zachowana właściwa hierarchia obowiązków – stopniowo wzrasta ich trudność, odpowiedzialność.
7. Niektórzy rodzice stwarzają sytuację konfliktową między prawem, a obowiązkiem. Prawo nie powinno wykluczać wykonania obowiązków.
8. Niepokoi fakt, że niektórzy rodzice nie wyznaczają dzieciom żadnych obowiązków.

Obowiązki bliskie dziecku to:

- ♥ Sprzątanie zabawek
- ♥ Utrzymywanie porządku w pokoju
- ♥ Słanie łóżka
- ♥ Składanie ubrań
- ♥ Zmiana ubrania na domowe
- ♥ Samodzielne pakowanie tornistra
- ♥ Samodzielne odrabianie lekcji
- ♥ Dbanie i przygotowanie przyborów szkolnych
- ♥ Pomoc w nakrywaniu do stołu
- ♥ Mycie zębów
- ♥ Mycie rąk przed posiłkiem
- ♥ Samodzielne ubieranie się
- ♥ Spacer z psem
- ♥ Wynoszenie śmieci

ZAŁĄCZNIK 9

WASZE DZIECI

Wasze dzieci nie są waszą własnością;
Są synami i córkami samej mocy Życia.
Jesteście ich rodzicami ale nie stworzycielami.
Mieszkają z wami,
a mimo wszystko do was nie należą.
Możecie dać im swą miłość –
lecz nie wasze idee, ponieważ oni mają swoje idee.
Możecie dać dom ich ciałom –
ale nie ich duszom,
ponieważ ich dusze mieszkają w domu przyszłości,
którego wy nie możemy odwiedzić
nawet w waszych snach.
Możecie wysilać się, by dotrzymać im kroku,
ale nie żądać by byli podobni do was,
ponieważ życie się nie cofa,
ani nie może zatrzymać się na dniu wczorajszym.
Wy jesteście jak łuk, z którego wasze dzieci,
jak żywe strzały, zostały wyrzucone naprzód.
Strzelec mierzy do celu na szlaku nieskończoności
i trzyma cięciwę napiętą całą swą mocą,
ażeby strzały mogły poszybować szybko i daleko.
Poddajcie się z radością rękóm Strzelca,
ponieważ on kocha równą miarą
i strzały, które szybują,
i łuk, który pozostaje niewzruszony.

Gibran Kahlil